

טראמפ נחוש לטפל בגרעין, ויש לו הרבה זמן וסבלנות

written by אלי קלוטשטיין | 08.05.2026
פורסם במקור ראשון, בתאריך 8 במאי, 2026.

נדמה שנשיא ארה"ב דונלד טראמפ מזגזג כל העת. רגע אחד הוא מאיים על האיראנים במבצע צבאי לחילוץ הספינות דרך מצרי הורמוז החסומים ואף מתריע שיפגע באיראן בעוצמה אדירה אם רק תנסה לפגוע בכוחותיו, ושנייה לאחר מכן הוא מקפיא לחלוטין את המבצע. רגע אחד הוא מתלהב מהסכם קרב ובא, ובשנייה הבאה מאיים להפציץ אם לבסוף הוא לא ייחתם.

מתבונן מהצד בהחלט יכול לחשוב שאין היגיון בשיגעון, ושטראמפ מתנהל לפי החלטות מהבטן ומצבי רוח. כך גם אפשר ללמוד מההקנטות האיראניות מאז ההודעה של טראמפ על הקפאת מבצע "פרויקט החירות", בתגובה לבקשת פקיסטן. בטהרן לעגו לו שהתקפל, אמרו שמדיניותו אינה מחזיקה מעמד, וטענו שביטול המבצע מעיד על עוצמת הרפובליקה האסלאמית.

אבל טראמפ דווקא הראה מאז תחילת המלחמה, ועוד לפני כן בסבב הקודם ביוני, שהוא נחוש מאוד בעניין אחד לפחות: חיסול איום הגרעין האיראני. עוד בכהונתו הראשונה כנשיא, כשיצא מהסכם הגרעין, הוכיח טראמפ עד כמה הנושא קרוב לליבו וחשוב לו. גם כעת, סביר להניח, טראמפ מתכוון ללכת עד הסוף בעניין, בין השאר משום שאין לו לאן למהר והרבה מאוד להפסיד.

מאז תחילת הפסקת האש התווה טראמפ שתי מטרות עיקריות לשיח עם האיראנים: פתיחת מצרי הורמוז, שחסימתם הייתה אחד הקלפים העיקריים שהיו לאיראן כנגד האמריקנים במהלך המלחמה, וחיסול סכנת תוכנית הגרעין. התגובה שלו לחסימת המצרים, מצור ימי על איראן, מוכיחה את עצמה היטב, לטענת ארה"ב. יש גם סימנים באיראן לכך, ויותר מכול מעיד על כך הלחץ הניכר של נציגי טהרן על האמריקנים, כשביקשו להסיר את הסגר כתנאי עיקרי להמשך המשא ומתן.

העובדה שטראמפ הצליח לא רק לצור על איראן, אלא לפרוץ את חסימת המצרים ולאפשר לספינות לצאת מהמפרץ, משפילה מבחינת טהרן שבעתיים. תיעוד ספינות המלחמה האמריקניות שחצו את המצרים הוא כמו מכה בבטן בשביל האיראנים. הם לא הצליחו למנוע מארה"ב לאפשר לספינות לשוט החוצה, ועל הדרך לרמוס את הבטחותיה של טהרן לפגוע בספינות האמריקניות. לצד המצור המוצלח, האיראנים הבינו שאמצעי הלחץ התהפך וכעת הוא משמש נגדם: טראמפ יכול להתמיד במצור ככל שירצה, ואילו אמצעי הלחץ שלהם עתיד להיכשל. במקביל, מאגרי המזומנים שלהם אוזלים, ומכלי אחסון הנפט מתמלאים. לטראמפ יש זמן ככל שירצה.

עוד עדות ללחץ בטהרן אפשר לראות בשיגורי הטילים בימים האחרונים לעבר מדינות המפרץ. איראן מבנה כי היא מצויה במבוי סתום, ונחושה לשבור אותו. ירי ישיר על בסיסים אמריקניים או על ישראל יביא לחידוש המלחמה, ולכן היא בוחרת באפשרות שמתחת לסף ההסלמה ☐ תקיפת מדינות שאינן יכולות להחזיר לה מנה אחת אפיים. זהו ניסיון ללחוץ על ארה"ב דרך מדינות האזור, בלי לשבור את הכלים, ובתקווה להעמיד פנים שאיראן אינה מהססת להמשיך בלחימה.

ובכל זאת, טראמפ לא התרגש, ומפקד הצבא שלו אמר כי האירוע אינו מצדיק את חידוש המלחמה. הזמן משחק לטובת האמריקנים, ואין להם סיבה לוותר או למהר.

לפיכך, אם אכן ההערכות בארה"ב על הסכסוך קרב עם איראן נכונות, קשה לדמיין שטראמפ יאלץ לתת להם יותר מדי. מצבם הכלכלי המידרדר של האיראנים דוחף אותם להתפשר, כפי שניכר מההצעות שהגישו לאמריקנים באחרונה, ונשיא ארה"ב לא ירצה להירשם בדברי הימים כמי שהצהרותיו בעניין הגרעין לא החזיקו מים.

צריך להדגיש שדבר אינו סגור, וטרם נחתם הסכם. הרבה מאוד תלוי בנכונותם של שני הצדדים להציג כלפי חוץ את ההסכמות ביניהם, ככל שיהיו, ועד כמה האיראנים יהיו מוכנים לבלוע את גאוותם ולתת ויתורים של ממש. אם לא יעשו זאת, גם הם יודעים שחידוש המלחמה נמצא על הפרק. ממילא, טראמפ כבר הצהיר בפומבי שהחומר הגרעיני המועשר לרמה גבוהה יגיע לארה"ב כחלק מהסכם. זה משהו שקל לוודא ולהוכיח. אם החומר לא יועבר, הנשיא יתפס כמי שלא עמד במילתו.

טראמפ כאמור הוכיח שהוא מוכן להשתמש בכוח כדי להשיג את הפתרון לבעיית הגרעין, גם אם הוא מעדיף דיפלומטיה ואמצעים כלכליים. אם האיראנים לא יספקו לו כעת את מבוקשו, ואחרי שהתחייב פומבית לטפל בסוגיה כך או אחרת, נוכל לצפות לחידוש המלחמה.

הכדור כעת במגרש של האיראנים, הלחץ מופעל עליהם. טראמפ מעבה את כוחותיו באזור, מזרים ציוד ומכין את האפשרות הקינטית. אולי הוא מנצל את ההפוגה לחימוש מתנגדי השלטון, ודוחף את ממשל האייתוללות לפינה. האם מפקדי משמרות המהפכה הקיצונים יישברו תחת הלחץ? את התשובה אולי נקבל בימים הקרובים.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.